

اقتصاد قرقیزستان

جمهوری قرقیزستان با حدود ۴/۵ میلیون نفر جمعیت در شمال شرقی آسیای مرکزی واقع شده و مساحت آن ۱۹۸،۵۰۰ کیلومتر مربع می‌باشد. هرچند این جمهوری نسبت به سایر جمهوری‌های آسیای مرکزی بنیه اقتصادی ضعیف‌تری دارد ولی به دلیل کوهستانی بودن و وجود معادن مختلف دارای استعدادهای بالقوه جهت رشد و شکوفایی اوضاع اقتصادی می‌باشد. اقتصاد این کشور بر پایه تولیدات کشاورزی استوار است؛ به نحوی که ۴۰٪ تولید خالص ملی به بخش کشاورزی متعلق می‌باشد. دامپروری در قرقیزستان از رونق خوبی برخوردار بوده و نه تنها در زمینه فرآورده‌های دامی خودکفا هستند بلکه امکان صادرات این فرآورده‌ها اعم از گوشت، پوست، فرآورده‌های لبنی نیز وجود دارد. کما اینکه هم‌اکنون در این زمینه به کشورهای نظیر ترکیه و اردن صادرات دارند.

صنایع این جمهوری ۳۰٪ تولید خالص ملی را به خود اختصاص داده و در شرایط فعلی با توجه به مشکلات اقتصادی مبتلا به دولت، تولیدات بخش قابل توجهی از کارخانجات، کمتر از سقف تولیدی بوده و بعضاً به صورت پاره‌وقت فعالیت نموده و به حالت نیمه‌تعطیل درآمده‌اند.

با اتخاذ سیاست اقتصاد بازار از طرف ریاست جمهور (عسگر آقایف) و مانورهای سیاسی مبنی بر پایبندی به موازین دموکراسی، حاکمیت این جمهوری موفق به جلب نظر بلوک غرب و آمریکا به این کشور شده و توانسته است از امکانات مالی منابع پولی جهانی اعم از بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول استفاده نماید.

در زمینه مسائل اقتصادی یکی از موفقیت‌های بارز حاکمیت در این جمهوری تثبیت نرخ ارز بوده که به نسبت سایر جمهوری‌ها از نوسان بسیار کمتری برخوردار و می‌توان ادعا نمود ارزش صوم به‌عنوان پول ملی در مقابل دلار تقریباً ثابت بوده است که شاید بتوان مساعدتهای مالی بین‌المللی را یکی از عوامل ثبات پول ملی محسوب نمود. با التفات به سیاستهای اقتصادی اتخاذ شده از طرف حاکمیت قرقیزستان تسهیلات نسبتاً مناسب و مساعدی هم جهت و برای سرمایه‌گذاران ایجاد شده است و مانع بخصوصی فراراه تجار و سرمایه‌گذاران خارجی نمی‌باشد. فی‌المثل از نظر تسعیر و خروج ارز هیچ مشکلی در این کشور وجود ندارد تسهیلات مورد اشاره موجبات استقبال سرمایه‌گذاران خارجی را فراهم نموده و تاکنون ۵۲ کشور در ۲۱۵ پروژه مشترک تجاری و اقتصادی در قرقیزستان فعال شده‌اند که از جمله می‌توان ۶۰ شرکت قرقیز-چینی و ۲۳ شرکت قرقیز-آمریکایی را نام برد. از استخراج طلا توسط شرکت کانادایی و پروژه کاوش و اکتشاف منابع نفتی توسط یک شرکت آمریکایی می‌توان به‌عنوان مهمترین پروژه‌های سرمایه‌گذاری مشترک

خارجی در این جمهوری یاد کرد.

لازم به ذکر است به‌رغم وجود موادی در قانون اساسی این کشور مبنی بر لزوم فراهم نمودن تسهیلات جهت سرمایه‌گذاران خارجی، دستگاه حاکمه به این بسنده نکرده و یکی از مواردی که به‌عنوان تغییرات در قانون اساسی کشور، اخیراً مردم طی فرآیندومی به آن رأی دادند، در نظر گرفتن تسهیلات قانونی بیشتر در قانون اساسی قرقیزستان جهت سرمایه‌گذاران خارجی می‌باشد. ضمن اینکه یکی از مواردی که در دستور کار دولت قرار گرفته است امر خصوصی‌سازی می‌باشد که کمیته‌ای با همین نام تشکیل و بتدریج نسبت به خصوصی نمودن کارخانجات و سایر واحدها اقدام می‌کند. با این اقدام، زمینه جلب سرمایه‌گذاری خارجیان در اینگونه واحدها بیش از پیش فراهم می‌گردد. از نظر سیستم بانکی مدتی است بانکهای خارجی در این کشور شروع به فعالیت نمودند که می‌توان از بانک سوئیس قرقیزی و بانک هنگ‌کنگ بيشکک نام برد.

در زمینه روابط تجاری جمهوری اسلامی ایران با قرقیزستان با توجه به مشترکات فرهنگی و تاریخی دو کشور، از نظر الگوی مصرف استقبال اتباع قرقیزی از کالاهای ایرانی قابل توجه می‌باشد. مدت یکی دو سال است روزانه تعداد زیادی ویزا توسط سفارت صادر و بیشتر این افراد در قالب گروههای توریستی جهت تجارت به مشهد عزیمت نموده‌اند. حجم مبادلات تجاری این گروهها قابل توجه می‌باشد. علاوه بر این از سال گذشته نسبت به برگزاری دو نمایشگاه عرضه کالاهای تجاری ایران در بیشکک اقدام شده است که استقبال مردم قرقیزستان از این نمایشگاه بسیار شایان توجه بوده است. متعاقب برگزاری این نمایشگاهها تعدادی از تجار با شرکای قرقیزی به‌صورت سرمایه‌گذاری مشترک به تجارت مشغول گردیده‌اند. به‌رحال آنچه در خور تدقیق می‌باشد این است که به‌نظر می‌رسد زمینه فعالیتهای اقتصادی در امور مختلف بسیار آماده و مهیا می‌باشد و شاید عدم شناخت کامل تجار و سرمایه‌گذاران ایرانی از امکانات بالقوه این کشور موجب عدم استقبال در خور انتظار از ناحیه آنان گردیده است. نکته دیگر اینکه لزوم سرمایه‌گذاری در حد احداث کارگاههای مختلف فی‌المثل در زمینه فرآورده‌های گوشتی یا لبنی و ... و مشارکت در راه‌اندازی کارخانجات نیمه‌تعطیل کاملاً محسوس بوده و حوزه فعالیت جمهوری اسلامی ایران را که فعلاً در حد امور تجاری می‌باشد، توسعه می‌دهد.

در اینجا باید به این موضوع اشاره نمود که متعاقب کسب استقلال این کشور، مهاجرت روسها و آلمانی‌تبارها و بعضی اقلیتهای دیگر که بیشترین نیروهای متخصص در بین آنها بود شروع شد و لذا در بخش مدیریت کشور خلاء و بلاتکلیفی ایجاد گردید. هرچند با اتخاذ سیاستهای جدید سعی در ایجاد تسهیلاتی جهت اینگونه قومیتها با هدف جلوگیری از سیل مهاجرت آنان به‌عمل آمد ولی می‌توان بخشی از مشکلات فعلی کشور را ناشی از این پدیده دانست. به‌عبارتی به‌نظر می‌رسد مدیران فعلی اجرایی کشور

قدرت نظم و نسق بخشیدن و استفاده به هنگام از منابع بالقوه این جمهوری را ندارند یا حداقل در ابتدای راه می‌باشند و هنوز تجربیات لازم را کسب نکرده‌اند.

در پایان منابع عمده اقتصادی این کشور به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱. منابع معدنی شامل ذغالساز - کلسیم طبیعی - فلورایت - انواع سنگها نظیر مرمر - آهک - گچ و ...
۲. صنایع شامل تولید برق (این کشور به میزان قابل توجهی مازاد برق دارد و هم‌اکنون به بعضی از کشورها از جمله قزاقستان برق صادر می‌نماید. مجموع تولیدات برق این کشور حدود ۲۰۰ میلیارد کیلووات ساعت می‌باشد). معدنی‌کاری - ذوب فلزات غیر آهنی - استخراج ذغال سنگ - صنایع ماشین‌سازی از جمله تولید ماشین‌آلات و ابزار کشاورزی - تولید قطعات پیش‌ساخته ساختمانی - تولید سیمان و سایر مصالح ساختمانی، پارچه و جوراب‌بافی - تولید کفش - صنایع غذایی بویژه گوشت و صنایع سبک دیگر.
۳. کشاورزی و دامداری (تولع آب و هوایی موجبات تنوع در محصولات کشاورزی را فراهم آورده است. مجموع اراضی قابل کشت ۱۰،۵۸۱،۷۰۰ هکتار می‌باشد بیش از ۱۹۳،۲۰۰ هکتار مرتع و ۶۸،۰۰۰ هکتار زمینهای مشجر را تشکیل می‌دهند. از محصولات مهم کشاورزی می‌توان غله (به خصوص گندم) - نیشکر - تنباکو - چغندر - حبوبات - انگور و میوه‌جات را نام برد. میزان محصولات کشاورزی در سال ۱۹۹۳ به شرح ذیل بوده است:

غلات ۱،۵۹۲،۰۰۰ تن، سیب ۵۰۰،۰۰۰ تن، توتون ۴۸،۴۰۰ تن، انگور ۹۰۲،۰۰۰ تن، تولید فرآورده‌های گوشتی قرقیزستان در سال ۱۹۹۳ به میزان گوشت ۳۹۳،۵۰۰ تن، پشم ۳۰،۸۰۰ تن و شیر ۹۴۱،۷۰۰ تن بوده است.

پښتونستان د علوم او مطالعات فریښتی
پرتال جامع علوم انسانی